

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Извјештај о оцјени подобности теме пријављене докторске дисертације под насловом *Живот и научно дјело Владимира Ђоровића* кандидата *мр Александре Костадиновић-Рачић* написала је Комисија именована на сједници Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Бањој Луци, која је одржана 04. јуна 2013. године (рјешење бр. 07/3.980-5/13), у саставу:

1. др Радивој Радић, редовни професор Филозофског факултета у Београду, ужа научна област Општа историја, предсједник;
2. др Марко Шуица, доцент Филозофског факултета у Београду, ужа научна област Национална историја, члан.
3. др Драгиша Васић, доцент Филозофског факултета у Бањој Луци, ужа научна област Помоћне историјске науке

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Александра Костадиновић-Рачић рођена је 3. октобра 1973. године у Бањој Луци. У родном граду завршила је основну школу и гимназију (просвјетни смјер). Децембра 1994. године завршила је студије историје и географије на Педагошкој академији у Бањој Луци, са просјечном оцјеном девет (9). Годину дана касније, уписала је студије историје на Филозофском факултету у Бањој Луци, а дипломирала је 11. фебруара 2000. године на тему *Босанска држава и Млетачка република (1322-1463)*, из предмета Општа историја средњег вијека. Универзитет у Бањој Луци додијелио јој је златну плакету за постигнут успјех на основним студијама (просјечна оцјена 9,55), као једном од најбољих студената који су дипломирали у школској 1999/2000. години.

Од 1. фебруара 2001. године запослена је као асистент на Одсјеку за историју (сада Студијски програм Историја), за предмет Општа историја средњег вијека (сада Општа историја раног средњег вијека и Општа историја позног средњег вијека), а повремено је била ангажована и на просеминарским вјежбама за предмет Увод у

историјске студије.

Марта 2002. године уписала је постдипломске студије на Одсеку за историју, Филозофског факултета у Бањој Луци, из области Општа историја средњег вијека (сада ужа научна област Општа историја). Испите с постдипломских студија положила је са просјечном оцјеном 9,75. Звање магистра историјских наука стекла је 29. марта 2007. године, одбранивши магистарски рад на тему *Титула кнеза на Балканском полуострву у средњем вијеку*, пред Комисијом у саставу: академик Раде Михаљчић (ментор), академик Ђуро Тошић и проф. др Радивој Радић.

Од маја 2002. до децембра 2003. године била је секретар Одбора за издавачку дјелатност Филозофског факултета.

Од јануара 2010. до априла 2012. године била је члан Струковног вијећа друштвених и хуманистичких наука Универзитета у Бањој Луци.

Године 2010. ангажована је у пројекту Министарства просвјете и културе Републике Српске као члан Поткомисије за модернизацију наставних садржаја из наставног предмета Историја (учбеници за I, II и III разред гимназије).

Познаје енглески и италијански језик.

БИБЛИОГРАФИЈА

а) научни радови

А. Костадиновић-Рачић, *Титула кнеза у Душановом закону*. Радови ФФ у Бањој Луци 10 (2007) 245-252.

А. Костадиновић-Рачић, *Титула кнеза у владарској лози Немањића и Лазаревића*. Гласник Удружења архивских радника Републике Српске, година II, број 2 (Бања Лука, 2010) 147-159.

б) стручни радови

А. Костадиновић-Рачић, М. Марјановић, Р. Дринић, *Наставни програм за први разред гимназије свих смјерова*. Министарство просвјете и културе Републике Српске, Бањалука, јуни 2011, 87-108 (погледати на www.vladars.net или на www.rpz-rs.org)

А. Костадиновић-Рачић, М. Марјановић, Р. Дринић, *Наставни програм за други разред гимназије свих смјерова*. Министарство просвјете и културе Републике Српске, Бањалука, јуни 2012, 103-136 (погледати на www.vladars.net или на www.rpz-rs.org).

ц) прикази

А. Костадиновић-Рачић: Ц. Линч, *Историја средњовековне цркве*. Београд 1999, Радови ФФ у Бањој Луци 4 (2001) 287-289 (приказ);

А. Костадиновић-Рачић: С. Грубачић, *Историја немачке културе*, Сремски Карловци-Нови Сад 2001, Крајина 2 (Бања Лука 2002) 177-179 (приказ);

А. Костадиновић-Рачић: *Историја приватног живота 1-3* (приредили Филип Аријес

и Жорж Диви), Београд 2000/01/02, Радови ФФ у Бањој Луци 5 (2002) 279-285 (приказ);

А. Костадиновић-Рачић: Д. Маликовић, *Кредитна политика Италијана у Дубровнику (XIII-XVII век)*, Београд 2001, Радови ФФ у Бањој Луци 5 (2002) 298-300 (приказ);

А. Костадиновић-Рачић: Ј. Мргић-Радојчић, *Доњи Краји: Крајина средњовековне Босне*, Београд 2002, Радови ФФ у Бањој Луци 6 (2003) 359-361 (приказ);

А. Костадиновић-Рачић: *Стари српски архив, књига 1*, Бања Лука 2002, Радови ФФ у Бањој Луци 6 (2003) 362-363 (приказ).

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

- Ово истраживање припада тзв. „историји историографије“, дисциплини у оквиру историјске науке која је током последњих двадесетак година доживела велики успон. Српска критичка историографија већ је ушла у трећи век постојања (XIX. XX. XXI) и сама по себи представља један историјски феномен. Један од њених највећих делатника био је Владимир Ћоровић (1885-1941) који се зналачки и компетентно бавио разним епохама српске историје и, шире, јужнословенске, односно балканске историје. Не треба заборавити чињеницу да је он по броју радова и величини сциентистичког опуса још увек наш најплоднији историограф. Циљ овог истраживања је да се подробно осветле његов животни пут и волуминозно научно дело. Значај подухвата који се налази пред кандидаткињом мр Александром Костадиновић-Рачић је у оцени Ћоровићевих научних закључака, а у једном непристрасном поређењем са стањем у данашњој науци проблема којима се наш истакнути историк бавио.

- У досадашњој историографији нико се није посебно бавио животом и научним опусом Владимира Ћоровића. Сама чињеница да је погинуо у авионској несрећи, наводно негде недалеко од Солуна (?), и да његови земни остаци никада нису нађени, као и податак да није доживео 56. рођендан, на особен начин употпуњују његову изванредно живописну биографију. Ту су и три године заточеништва на које је осуђен на бањалучком велеиздајничком процесу, али и одбијање да као један од најбољих студената прими златни прстен цара Фрање Јосифа у знак протеста због анексије Босне и Херцеговине. О његовом животном путу и учењачкој каријери постоје поједини парцијални прилози који осветљавају само мали део његовог научног стваралаштва. Истовремено, велики број тема којима се бавио уопште није истражен и коментарисан. „Иако је погинуо пре навршене 56. године, Владимир Ћоровић је најплоднији српски историчар. Попис радова које је објавио приближава се четвороцифреном броју“ (Раде Михаљчић, Енциклопедија српске историографије, Београд 1997, 689); „Он је у рукопису оставио толико довршених дела да би само то испунило животни век једног ревносног научника“ (Радован Самарџић, Писци српске историје, Београд 1994, 193-205, 267-273).

- Ово истраживање има полазиште у амбивалентној тези да је само његов живот, узбудљив, частан и брз, довољан да буде предмет једног замашног истраживања. На

основу сачуваних бележака о Владимиру Ћоровићу, потом на основу писане заоставштине која се чува у Архиву Српске академије наука и уметности у Београду и евентуалних сведочанстава која се још чувају на другим местима требало би склопити Ћоровићеву што потпунију биографију.

- У другом, већем делу рада, биће таксативно и енумерантно наведена сва поља његовог истраживања и установиће се допринос који је на том плану дао. Онда треба упоредити његове резултате са стањем у данашњој науци и проценити колико је његових закључака и претпоставки издржало суд времена. Исход таквог истраживачког прегнућа ће бити једна трезвена и објективна оцена научног опуса „најплоднијег српског историчара“.

- Основну базу извора за проучавање и вредновање научног опуса Владимира Ћоровића пре свега чини његова огромна библиографија (готово хиљаду библиографских јединица). Други извор је Ћоровићева заоставштина која се чува у Архиву Српске академије наука и уметности у Београду (она може дати и драгоцене податке за васпостављање његове биографије). Трећи фонд изворних података чине радови који се односе на његово дело, а у којима су савремени истраживачи описивали и вредновали неке његове научне резултате. Хеуристичку методу пратиће подробна и прецизна научна анализа Ћоровићевог сциентистичког опуса.

- Научни допринос истраживања састоји се у сагледавању Ћоровићевог сциентистичког опуса у „сукобу“ са протеклим временом (а реч је о преко седамдесет година које су прошле од његове несрећне погибије). Имамо разлога да верујемо, а то ће ова докторска дисертација или потврдити, или, евентуално, негирати, да је гро Ћоровићевих научних резултата издржао суд времена.

3. ОЦЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

Комисија је слободна да на основу увида у досадашње научне и стручне прилоге, које је до сада објавила кандидаткиња у референтним часописима и публикацијама, свесрдно препоручи мр Александру Костадиновић-Рачић да започне са истраживањима на предложеној теми докторске дисертације (*Живот и научно дјело Владимира Ћоровића*). Чланови комисије добро познају научну спремност и сциентистичко знање и умешност мр Александре Костадиновић-Рачић како са неких научних скупова, тако и са наставе историје на Филозофском факултету у Бањој Луци. Она суверено влада историјским методом које је стекла у досадашњем школовању и писању научних радова. Уз то, она поседује веома широко образовање које ће јој бити не само драгоцене него и неопходно током израде оваквог типа докторске дисертације из подручја тзв. „историје историографије“. Исход овог научног прегнућа биће једна дисертација – која ће, верујемо, врзо бити преточена у одличну књигу – а која ће у целини представити живот и дело до сада најплоднијег српског историчара (данас је тешко и претпоставити да ће било ко обимом надмашити опус Владимира Ћоровића). У дисертацији ће се упоредити са оним што се о тим питањима зна данас и из тога ће се извући закључак који су то закључци и

који су то научни резултати издржали строг, али и непристрасан суд времена, па и данас важе као сциентистички веродостојни. Комисија је на становишту да је предложени метод истраживања у овом тренутку заправо и једини могући. Очигледно је да мр Александру Костадиновић-Рачић чека изузетно обиман и захтеван задатак, али комисија је уверена да је она потпуно спремна да се ухвати у коштац са свим проблемима који је чекају и да их савлада. Са тих разлога комисија са задовољством наглашава најпре да је тема сасвим одговарајућа за једну докторску дисертацију на Одсеку за историју Филозофског факултета у Бања Луци, а, такође, и да је кандидаткиња мр Александра Костадиновић-Рачић у потпуности спремна да постављеном задатку на најбољи начин одговори.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.

др Радивој Рачић, редовни професор
Филозофског факултета у Београду, ужа
научна област Општа историја,
председник

2.

др Марко Шуица, доцент Филозофског
факултета у Београду, ужа научна област
Национална историја, члан

3.

др Драгиша Васић, доцент Филозофског
факултета у Бањој Луци, ужа научна
област Помоћне историјске науке, члан

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жели да потпише извјештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извјештај образложење, односно разлоге због којих не жели да потпише извјештај.